

Nazwa przedmiotu: Fortepian z nauką akompaniamentu			
Jednostka prowadząca przedmiot: UMFC Filia w Białymstoku Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, Edukacji Muzycznej i Wokalistyki			Ważna od roku akademickiego: 2025/2026
Kierunek: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej		Specjalność: muzyka kościelna	
Forma studiów: Stacjonarne pierwszego stopnia		Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: ćwiczenia		Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: II / III-IV
			Wymiar godzin: 30
Koordynator przedmiotu	Kierownik Pracowni Pedagogiki Fortepianu, Klawesynu i Organów w ramach Katedry Pedagogiki Instrumentalnej		
Prowadzący zajęcia	dr hab. Olga Anikiej, dr hab. Tomasz Baranowski		
Cele przedmiotu	Kształtowanie wyobraźni muzycznej i wrażliwości estetycznej. Pogłębianie wiedzy muzycznej oraz integracja wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi. Doskonalenie gry na fortepianie umiejętności płynnego czytania nut i gry a vista zgodnie z poziomem i możliwościami pianistycznymi studenta. Przygotowanie do muzykowania zespołowego. Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i przygotowanie do przyszłej pracy pedagogicznej.		
Wymagania wstępne	egzamin wstępny z wybranego instrumentu		
Kategorie efektów	Nr efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	Posiada podstawową wiedzę o fizjologii gry na fortepianie oraz zna podstawowy zakres literatury pianistycznej ze szczególnym uwzględnieniem dzieł J.S. Bacha i G.F. Haendla	K1_W1
Wiedza	2	Posiada wiedzę o sposobach odczytywania tekstu nutowego i jego poprawnej interpretacji w zakresie wszystkich elementów dzieła muzycznego, stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych.	K1_W1 K1_W3
Umiejętności	3	Samodzielnie przygotowuje i wykonuje podstawowe formy z repertuaru pianistycznego w zgodzie ze stylem i tradycjami wykonawczymi	K1_U2
Umiejętności	4	Potrafi samodzielnie odczytać i zinterpretować elementy muzyczne zawarte w utworach fortepianowych	K1_U4
Umiejętności	5	Posiada umiejętność słuchania i rozumienia partnerów (solistów wokalistów i instrumentalistów).	K1_U4
Kompetencje społeczne	6	Ma świadomość i rozumie potrzebę poszerzania swojego repertuaru pianistycznego – solowego i kameralnego	K1_K1
Kompetencje społeczne	7	Posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów.	K1_K3
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
Semestr III			15
1. Poznanie elementów podstawowej techniki gry na fortepianie 2. Analiza zapisu nutowego realizowanego utworu i nauka właściwego odczytywania elementów muzyki. 3. Realizacja gry a vista z uwzględnieniem prawidłowego odczytu zapisu nutowego. 4. Przygotowanie prezentacji muzycznej do kolokwium.			
Semestr IV			15
5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków artykulacyjnych i frazowania 6. Rozwijanie techniki gry			

<p>7. Realizacja akompaniamentu z zachowaniem poznanych środków wykonawczych (faktura fortepianowa, figuracja).</p> <p>8. Samodzielne przygotowanie akompaniamentu.</p> <p>9. Rozwijanie umiejętności odczytywania utworów muzycznych i pamięciowego ich opanowania</p> <p>10. Kształtowanie umiejętności samodzielnego przygotowania utworów</p> <p>11. Łączenie akompaniamentu z realizacją głosem linii melodycznej.</p> <p>12. Przygotowanie prezentacji muzycznej do egzaminu.</p> <p>Przedstawione powyżej treści tematyczne są stałe w ramach każdego z czterech semestrów. Zróżnicowany jest stopień trudności i tempo realizacji ćwiczeń w kolejnych semestrach. Treści programowe wzajemnie się przenikają a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia</p>	
--	--

Metody kształcenia	<p>1. wykład problemowy</p> <p>2. praca z tekstem i dyskusja</p> <p>3. praca indywidualna</p> <p>4. analiza przypadków</p> <p>5. prezentacja własna</p>
--------------------	---

Metody weryfikacji	1. Egzamin przed komisją powołaną przez dziekana Ocena egzaminacyjna według następującej skali: A+ - celujący 24-25 pkt. A - bardzo dobry 21-23 pkt. B - dobry plus 19-20 pkt. C - dobry 16-18 pkt. D - dostateczny plus 13-15 pkt. E - dostateczny 10-12 pkt. F - niedostateczny 0-9 pkt.	Nr efektu uczenia się 1, 2, 3
	2. Kolokwium przed komisją powołaną przez dziekana	1, 2, 3
	3. Inne metody weryfikacji stosowane przez prowadzącego przedmiot: np. dyskusje problemowe, rozwiązywanie zadań artystycznych, czytanie a'vista	2, 3, 4

KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI

Nr efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1, 2, 3, 5, 6, 8	1, 2, 3, 4	2
2	2,3, 7, 10, 11	1, 3	2
3	2, 3, 5, 7, 8, 9, 11	1, 2, 3, 5	1, 3
4	2, 3, 9, 12	3, 4, 5	1, 3
5	11, 12	1, 2, 3, 4	1, 2
6	9, 11	3, 5	1, 2
7	11	3, 5	1,2

Warunki zaliczenia	<p>Semestr I – prezentacja trzech utworów, w tym jednego polifonicznego</p> <p>Semestr II – prezentacja czterech zróżnicowanych stylistycznie utworów, w tym co najmniej jednego z pamięci oraz samodzielne przygotowanie utworu i komisyjne zaliczenie czytania a'vista</p> <p>Warunkiem zaliczenia jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się w minimalnym akceptowalnym stopniu w wysokości >50%</p>
---------------------------	--

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	-	-
ECTS	-	-	2	2	-	-
Liczba godzin w tyg.	-	-	1	1	-	-
Rodzaj zaliczenia	-	-	kolokwium	egzamin	-	-

Literatura podstawowa

Przykłady:

- **Etiudy:** A. Biehl – Etiudy oktawowo, M. Clementi – Gradus ad Parnassum, C. Czerny- Szkoła biegotosci op. 299 C. Czerny - Etiudy op. 740 F. Liszt –Etiudy op. 1 J. Moscheles - Etiudy op.70G. Bacewicz –10 EtiudF. Chopin –Etiudy M. Clementi –Gradus ad ParnassumF. Liszt –Etiudy wg Paganiniego F. Liszt – Etiudy koncertowe W. Lutostawski – 2 etiudy F. Mendelssohn –Etiudy op. 104 bis M. Moszkowski –Etiudy wirtuozowskie op. 72S. Rachmaninow –Etiudy-obrazy Z. Romaszkowa (red.) -Zbiór etiud najcelniejszych autorów z. III, IV, V, VIA. Skriabin –Etiudy op. 2 i op. 9 Z. Śliwiński (red.) –Wybór etiud dla szkół srednich Gnesina–23 male etiudy Raube (red.) Etiudy Sawicka, Stempniowa (red.) Etiudy Czerny –Pierwszy nauczyciel Schytte –Etiudy op. 108 i 160 Bertini – 25 etiud Garścia –Etiudy

polirytmiczne Lemoine -Etiudy op. 37 Heller -Etiudy op. 45 Berens - Etiudy op. 61 Czerny -etiudy op. 821, 636, 718 i 299

- **Polifonia:** Śliwiński -Z dawnych wieków Hoffman, Rieger -Dawne tańce i melodie Bach -Łatwe utwory Bach - Drobne utwory Bach - Małe preludia Cimarosa -Sonaty Bach -Inwencje dwugłosowe Bach -Inwencje trzygłosowe Bach - Suity francuskie Haendel -Suity Scarlatti - Sonaty Bach -Preludia i fugi z DWKJ.S. Bach -Suity francuskieJ.S. Bach -Suity angielskie J.S. Bach -Partity J.S. Bach - DuetyG.F. Haendel -Suity
- **Formy klasyczne:** Garścia -Sonatiny op. 51 Miklaszewski -Sonatiny Raube (red.) -Wybór sonatin Garścia - Sonatiny op. 4, Hoffman, Rieger -Wybrane sonatiny Clementi -Sonatiny op. 37, 38 Mozart -Sonatiny wiedeńskie Beethoven - 6 łatwych wariacji Beethoven -Sonaty op. 49 Beethoven -Wariacje „Nel cor piu” Mozart -Sonata C-dur KV 545 Mozart - Sonaty :Es-dur KV282G - dur KV 283 C-dur KV 309F-dur KV 280 C-dur KV 279 Beethoven - Sonaty: E-dur op. 14 nr 1 G-dur op.14 nr 2 G-dur op. 79 f-moll op. 2 nr 1 F-dur op. 10 nr 2 c-moll op. 10 nr 1 Rondo G-dur op. 51 M. Clementi - Sonaty(wybór) W.A. Mozart -Sonaty: B-dur kV 281 D-dur kV 284 A-dur kV 331 B-dur kV 333 a-moll kV 310 F-dur kV 533 F-dur kV 494 J. Haydn - Sonaty:c-moll nr 25 (Hob.XVI:20) As-dur nr 41 (Hob.XVI:43) C-dur nr 42 (Hob.XVI: 50) G-dur nr 37 (Hob.XVI: 6) AS-dur nr 8 (Hob.XVI:46) J. Haydn - Wariacje:Andante avec variations f-moll (Hob.XVII:6)
 - **Utwory różne :** Rybicki -Zaczynam grać Garścia -Ulubione nutki Obrazki muzyczne op. 216 Najłatwiejsze utwory Bartok -Mikrokosmos Altberg (red.) - Czytanki muzyczne z. I i II Kabalewski -Łatwe utwory op. 27 i 39 Majkapar -Biriulki op. 28 Czajkowski -Album dla młodzieży op. 39 Schumann -Album dla młodzieży op.68 Prokofiew -Muzyka dziecięca op. 65 Chopin -Polonezy dziecięce g, B i As Altberg (red.) -Czytanki muzyczne z. III i IV Grieg -Utwory liryczne op. 12, 38 i 43 Medelssohn -Bartholdy -Pieśni bez słów Lutostawski -Melodie ludowe Bacewicz-Suitadziecięca Ekier -Kolorowe melodie Field -Nokturny Schubert -Dwa scherzaChopin - Dwa zapomniane walce Chopin -Drobne utwory Szymanowski -Tańce polskie Lutostawski -Bukoliki Szeligowski -SonatinyCzajkowski -Pory roku Prokofiew -Wizje ulotneMalawski -Miniatury Zarębski -Bajka, Walc, Menuet Żuławski -Sonatina Twardowski -Trzyminiatury Maciejewski -Kotysanka

Literatura uzupełniająca

- Przykłady:** S. Bruhn -Przewodnik interpretacji pianistycznej, tłum. Lidia Kozubek, Irena Protasewicz, -Wydawnictwo Unia Jerzy Skwara, Katowice, 1998W. Chmielowska -Z zagadnień nauczania gry na fortepianie, PWM Kraków 1963J.J. Eigeldinger -Chopin w oczach swoich uczniów, tłum. Zbigniew Skowron, MusicaJagellonica, Kraków 2000J. Ekier -Wstęp do Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina, cz. I Zagadnienia edytorskie, PWM, Kraków, 1974 M. Ekierowa -Aktualność metody Leimera -Giesekinga dla pianistki i pedagogiki współczesnej, MP COPSA z. 32, Warszawa 1967A. Foldes -ABC pianisty, PWM Kraków 1966J. Gudel -O realizacji ozdorników w utworach fortepianowych J. S. Bacha, MID COPSA z. 151, Warszawa 1974Nikolaus Harnoncourt -Dialog muzyczny, Rozważania o Monteverdim, Bachu i Mozarcie, tłum. Magdalena Czajka, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1999N. Harnoncourt -Muzyka mową dźwięków, tłum. Magdalena Czajka, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1995 J. Jadacki -Wybrane zagadnienia interpretacji w grze fortepianowej według Joan Last, MP COPSA z. 144, Warszawa 1972A. Konicki -Podstawowe problemy techniki fortepianowej według MargueritteLong, MP COPSA z. 104, Warszawa 1967 Z. Konaszkiewicz -Nauczyciel istota nieznana, Kwartalnik Polskiej Sekcji ISME nr 1, Warszawa 1992Z. Konaszkiewicz -Szkice z pedagogiki muzycznej, AMFC, Warszawa 2001H. Neuhaus -Sztuka pianistyczna, PWM Kraków 1969 G. Sandor -O grze na fortepianie, PWN, Warszawa 1994T. Wroński -Zdolni i niezdolni, PWM, Kraków 1979 T. Wroński -Zagadnienia gry skrzypcowej, cz. III -Technologia pracy, PWM, Kraków 1965
- R. Polony Ściągawki z muzycznej ławki, PWM, Kraków 2005
 - B. Bartok Mikrokosmos 1-6, Editio Musica Budapest 1940
 - O'Donnel, Modern Dance, Donnel New York 1937
 - Nowe piosenki dla dzieci dużych i małych, Red. A. Komosa, Wyd. Impuls, Kraków 2002,
 - Materiału nutowe własne nauczyciela: prymki , zestawy ćwiczeń, utwory do czytania a vista i ćwiczenia tworzone do indywidualnych programów realizowanych przez studentów

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	30	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	0
Przygotowanie się do zajęć	50	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	25
Praca własna z literaturą	10	Inne	0
Konsultacje	5		
Łączny nakład pracy w godzinach	120	Łączna liczba punktów ECTS	4

Możliwości kariery zawodowej

Kurs przedmiotu przygotowuje do pracy w placówkach kultury, takich jak: domy kultury, ogniska muzyczne, szkoły ogólnokształcące (zajęcia pozalekcyjne). Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej